

Fimti ár síðani ST Heimsyvirðisgingin um mannarættindi varð undirskrivað

Tær undirskriftirnar, sum Amnesty International fór undir at savna fyrri einum ári síðani, verða í dag handaðar ST aðalskrivaranum Kofi Annan. Samstundis gevur Amnesty International Føroya Deild út bók við týðningarmiklastu mannarættindaskjølunum í føroyskari týðing. Amnesty International Føroya Deild fer eisini aftur í ár, at heita á fólk um at seta ljós í vindeyguni í dag fyrri at minnst mannarættindini

Fyrri einum ári síðani fór Amnesty International undir at biðja fólk skriva undir henda tekst: "Eg vil gera alt tað eg eri ment/ur fyrri at tryggja at rættindini í alheimsyvirðisgingini um mannarættindi gerst veruleiki um allan heim". Átalanin við savningini var at fáa so nógv undirskriftir sum gjørligt, og síðani at savna tær saman í heimsins størstu bók, sum í dag verður handað ST aðalskrivaranum Kofi Annan. Tá gjørt var upp seinast, vóru meir enn 10 milliónir undirskriftir savnaðar úr 127 ymskum londum. Millum undirskrivararar eru fleiri av heimsins stjórnarleiðarum.

Innsavningin í Føroyum

Føroyska deildin av Amnesty International hevur eisini savnað undirskriftir saman, og tá vit sendu okkara part til ta stóru bókin, vóru 1.007 undirskriftir savnaðar. Av hesum hevði BodyShop savna heili 600. Fyrstur at skriva undir í Føroyum var táverandi lögmaður Edmund Joensen, og allir lögtingslimir við einum einstøkum undantakið hava eisini skrivað undir. Enn ber til at skrivað seg millum tey fólkini, sum vilja arbeiða fyrri mannarættindum. Hetta kann gerast á básum, sum Amnesty International Føroya Deild í dag hevur uppi í SMS.

Ljós í vindeygna mannarættindadagin

A básum ber eisini til at

keypa tey veldámdu Amnestyljósin, sum verða nógv brúkt hesar dagarnar. Við tíðini er tað vordíð síður at seta ljós í vindeygna mannarættindadagin, 10. desember, fyrri at minnst samvitskufangar, og fólk, hvørs mannarættindi á annan hátt ikki verða hildin. Tá Amnesty International var stovnað í 1961, segði stovnarin Peter Benenson um búmerki hjá Amnesty: "Hetta ljós brennur ikki fyrri okkum, men teimum, ið vit ikki kláraðu at bjarga úr fongsli. Teimum, ið vóru skotin ávegis í fongsul. Teimum, ið vóru rænd. Teimum, ið "hvurvu". Fyrri teimum brennur ljósið." Amnesty International Føroya Deild fer aftur í ár at heita á fólk um at seta eitt ljós í vindeygna í dag.

Bók við mannarættindasáttmálum

Í samband við fimtiáradagin hevur Amnesty International eisini avgjørt at geva eina bók út við teimum týðningarmiklastu mannarættindasáttmálunum í føroyskari týðing, sum Jóhan Hendrik W. Poulsen hevur týtt. Hetta er sjálv heimsyvirðisgingin frá 1948, saman við teimum báðum semingunum frá 1966, sum skuldu gera hugsanirnar um mannarættindini meira stórkil. Fyrri semingurin er um borgaralig og stjórnámalig rættindi, meðan seinni er um búskapar-, almanna- og mentanarrættindi. Til fyrra semingin eru tvey gerðaskjøl, sum eisini eru við í

bókini. Samanlagt eru hesir sáttmálar høvuðsgrundarlagið undir øllum mannarættindaarbeiði um allan heim. Í Amnesty International Føroya Deild eru vit ikki sørt fegin um, at tað loksins ber til at lesa hesi týðningarmiklu skjøl á føroyskum. Saman við sjálvum sáttmálunum er ein longri inngangur um søguna aftanfyrri mannarættindini, hvønn týðing sáttmálarnir hava, og hvussu teir eru komnir í, og hvussu gongdin hevur verið, hesi 50 ári mannarættindini hava verið til. Hendan inngangin hevur

Halgir Winther Poulsen skrivað. Aftast í bókini er eitt yvirrit yvir øll heimsins lond, og hvussu tað hevur gingist, at fingið tey at taka undir við sáttmálunum.

Enn langt á mál

Men Amnesty fer eisini at nýta høvið til at vísa á, at hóast stór framstig eru hend, er enn at langt á mál, áðrenn tey stóru idealini, sum heimsins stjórnarleiðarar samtyktu í 1948, eisini verða víst í verkið. Tí aftanfyrri allar tær góðu hugsanirnar er veruleikin, og hann er ikki so penur. Í Árs-

frágreiðingini hjá Amnesty International fyrri 1998 ber til at lesa, at fleiri enn 1,3 milliardir fólk hava minni enn ein dollara at liva fyrri um dagin. 117 stjórnir pína borgara sínar, í fleiri enn 87 londum eru samvitskufangar og minst 40 stjórnir taka sínar egnu borgara av døgum.

"Men stór framstig henda allatíðina" sigur Pierre Sané aðalskrivari í Amnesty International, og tá hevur hann serliga málið um Pinochet og Altjóða Revsidómstólin, sum tað at enda eydnaðist at stovna 17. juli í ár. Sané

vónar, at málið um Pinochet verður eitt fordømi um at heimsins lond og borgara ikki góðtaka at mannarættindabrottsverk kunnu fara framvið órevsaði. Um Altjóða Revsidómstólin sigur Sané: "Hetta er eitt tað besta stigðið altjóða samfelagið nakrantíð hevur tikið. Ein hóskaði máti hjá heimsins stjórnun at hátíðarhaldi fimtiáradagin hevði verið at tikið undir við hesum dómsstóli beinanvegin."

